

Taha Akyol

Taha Akyol

YÖK'ün felsefe kararıUfkumuzun hayli kararı ı bir dönemde bir mum yakıldı; bu mütevazı fakat çok de erli mum ı ı ı , YÖK'ün felsefe ö retimini destekleme kararı almasıdır.

Hemen hatırlayalım, YÖK'e hakim olan ço unluk A ustos 2013'te lahiyat Fakültelerinde felsefe derslerini kaldırmı tı! Müslümanların en az altı asırlık tarihini karartan felsefe dü manlı ının hortlamasıydı bu. Büyük tepki çekmesi üzerine bir ay sonra kaldırılmı tı bu karar. Bugün YÖK, felsefe ö renimini desteklemek için felsefe ö rencilerine burs verme kararı alıyor; elbette alk ı lıyorum.

SLAM MEDEN YET Tarihe laboratuvar gibi bakmak gerekiyor diyorum ya, kısa bir göz atalım. Bugün haklı olarak övündü ümüz slam Medeniyeti, MS. 8. Yüzyılda felsefe tartı malarıyla ba lamı tı. Ba ta antik Yunan felsefesi olmak üzere bütün kadim medeniyetlerden yapılan tercümele zihinlerde yeni sorulara, ufuk açıcı tartı malara yol açmı tı. Daha 8. Yüzyılın ba larında Emevi Halifesi Abdülmelik, daha önce kimsenin aklına gelmeyen kader ve hür irade gibi sorunların ortaya çıktı nı belirterek devrin âlimlerinden Hasan-ı Basrı'nın bunlara cevaplar yazmasını istemi ti. Farklı kültürlerle temaslar, ehirle menin ve ticaretin geli mesi hem yeni bilgilere hem yeni hukuki normlara ihtiyaç yaratıyordu. 10. Yüzyılda Ebulvefa'nın "Tüccarlar için Matematik" risaleleri yazması; co rafya, astronomi ve hukuk risalelerinin bu dönemde yazılmaya ba lanması böyle bir toplumsal geli menin ürünüydü. Bir yanda Mogol istilasının tahribatı ve Haçlı seferlerinin yarattı ı içe kapanma, katıla ma; öbür yanda siyasi ihtilafların dine dayandırılmasının körükledi i çatı malar dü ünce çe itlili ini ortadan kaldırdı. Devletler, me ruiyetlerini dayandırdıkları mezheplerin görü lerini dayattılar... OSMANLI TECRÜBES çe kapanma asırlarında medresede aklı ilimler dı landı. bn Rû d'ün felsefeyi savunan Tehafüt'ü 16. Yüzyılda Avrupa'da matbaada 17 defa basılıp okundu u halde, Osmanlı kütüphanelerinde sadece 4 tanecik el yazma nüshası vardı! (Bekir Karlı a, slam Dü üncesinin Batı'ya Etkileri, s. 160) Fatih'in büyük önem verdi i aklı ilimlerin "felsefiyattır deyu" dı lanmasını büyük Osmanlı âlimi Kâtip Çelebi derin bir teessürle yazmı tır. Bilim tarihçisi Ekmeleddin hsano lu'nun "literatür" çalı maları da bunu gösteriyor. Öyle ki, 19. Yüzyılda bile Abdülhamid'in Sadrazamı Sait Pa a, Batı'da çok iyi tanınan bn Sina'nın " ifa" adlı eserinin stanbul kütüphanelerinde sadece iki el yazması oldu unu gördü ünde tercüme edilip basılmasını ister... Görevlendirilen ki i, okuduktan sonra, "bu kitap âsâr-ı muzirradandır!" diyerek tercüme reddetmi ti! Âsâr-ı muzır, yani zararlı kitaplar! Kafayı görüyor musunuz? brahim Kalın "yabancı" saysa da Tanzimat'tan itibaren mesafe almaya ba ladık. Cumhuriyet ciddi bir atılımdır. Ancak Cumhuriyet de siyasi ideolojisini felsefi ve akademik özgürlüklerden üstün tutmu tu. Önümüzde hâlâ çok uzun bir yol var. KOLAY DE L Bugün, i hayatında kar ılı ı olmayan felsefeyi ö renciler tercih etmiyor. YÖK Ba kanı Prof. Dr. Yekta Saraç, dünkü açıklamasında "bu durum, bilimin geli imi için endi e vericidir" diyor. YÖK, artık ba arılı ö rencilerden felsefe bölümü seçenlere ayda kar ılıksız 800 lira burs verecek. Felsefe mezunları ek pedagojik ö renimle ö retmen olabilirler. Yaratıcı dü ünce gerektiren i lerde çalı abilirler. Prof. Saraç'ın u sözlerinin altını çiziyorum: "Ele trel ve mantıkî dü ünce ile tahlil kabiliyetinin geli mesinde felsefi ve mantıkî dü üncenin rolü büyüktür... Felsefe üniversite ö rencisinin entelektüel düzeyini yükselten, onu münevver kılan, onun ahsiyetini olgunla tıran bir programdır." Bilim tarihçisi Prof. Durmu Günay'ın da u satırlarının altını çiziyorum: "Varlı ın bir tek tarzda görülebilece i ve açıklanabilece i inancına dayalı zihni durumdan, farklı açıklamaları me ru gören ço ulcu felsefi tutumu benimsemeyi ba aramazsak, 1500'lerden beri dört yüz yıldan daha uzun süredir süregelen krizden çıkamayaca ız gibi görünüyor!" (Türkiye'nin Üniversite Sorunu, s. 72) Kolay mı?... Kim demi güçlü ve refahlı geli mi bir özgür toplum seviyesine çıkmanın kolay oldu unu? Son söz üstad Cemil Meriç'in: "Hakikat bin bir cepheli, bin bir görünü lü. Kar ınızdaki, görmedi inizi gösterecek size. Sizden farklı dü ündü ü ölçüde yaratıcı ve ö reticidir."

Tags: